

Opririle efectuate de poliție și minoritățile: Înțelegerea și prevenirea creării profilurilor etnice discriminatorii

Articolul 21 din [Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene](#) interzice discriminarea pe mai multe criterii, inclusiv din cauza originii rasiale și etnice.

Crearea profilului etnic discriminatoriu

Când este utilizată ca o tehnică de investigație în contextul aplicării legii, crearea profilului etnic este adesea numită „crearea unui profil infracțional”. Acest tip de creare a profilului utilizează indicatori precum trăsăturile fizice, înfățișarea sau comportamentul pentru a oferi „descrierea unui suspect”. Exemple de indicatori care pot fi utilizați includ etnia, stilul vestimentar sau locurile frecventate.

Crearea profilurilor devine ilegală atunci când este discriminatorie.

Crearea profilului etnic discriminatoriu implică:

- tratarea unui individ într-un mod mai puțin favorabil comparativ cu alte persoane care se află într-o situație asemănătoare, de exemplu, prin exercitarea prerogativelor poliției, cum este cea de oprire și percheziționare.
- situațiile în care această decizie de a exercita prerogativele poliției este bazată exclusiv sau în principal pe rasa sau etnia individului respectiv.

De ce este ilegală crearea profilului etnic discriminatoriu?

Discriminarea directă pe criterii de rasă sau etnie este ilegală. Acesta este un principiu de drept internațional și este cuprins în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

În cazul în care prerogativele poliției sunt exercitate asupra persoanelor având drept *motiv exclusiv sau principal* rasa sau etnia persoanelor în cauză, crearea profilului este discriminatorie.

Pentru a nu fi considerată discriminatorie, orice decizie de exercitare a prerogativelor poliției trebuie să se bazeze pe alți factori decât rasa sau etnia unei persoane. Această situație este valabilă chiar și atunci când originea rasială sau etnică este relevantă pentru o anumită operațiune sau politică.

Statistici etnice în UE

În majoritatea statelor membre ale UE nu sunt disponibile informații statistice privind exercitarea prerogativele poliției clasificate în funcție de rasă sau etnie. Aceste informații pot fi utilizate în vederea prevenirii discriminării.

Principalul obstacol în colectarea acestui tip de date îl reprezintă concepția răspândită la nivelul instituțiilor naționale conform căreia o astfel de colectare de date este incompatibilă cu normele privind protecția intimității, în special cu legislația privind protecția datelor. Această situație nu este valabilă atât timp cât există suficiente garanții care să asigure că dreptul la intimitate este protejat.

Datele statistice despre etnie – care nu permit identificarea persoanelor – pot fi interpretate în paralel cu dovezile legate de faptul dacă opririle au fost rezultatul unui fapt de comitere a unei acțiuni ilegale sau au fost în măsură să preîntâmpine o astfel de acțiune. În cazul în care există o discrepanță nejustificată între opririle persoanelor aparținând anumitor minorități și rata de detectare sau de prevenire a criminalității, acest lucru poate sugera supraaprecierea originii rasiale sau etnice drept criteriu și existența discriminării.

Regatul Unit este singurul stat membru al UE care colectează sistematic date privind opririle efectuate de poliție, alături de informații despre etnia persoanelor oprite. Datele colectate în Regatul Unit sunt public disponibile și, în consecință, pot contribui la responsabilizarea poliției.

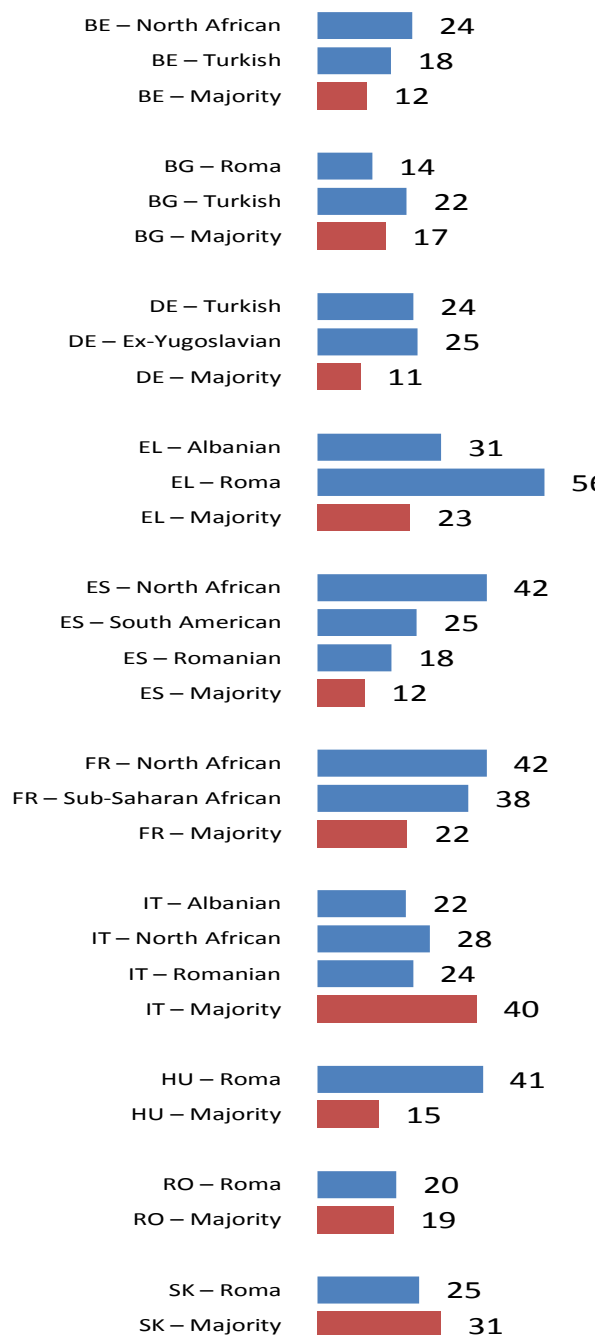
Succesul practicilor polițienești ca „serviciu public” este legat de modul în care sunt tratate diferite comunități și de modul în care acestea simt că sunt tratate de poliție. Relațiile bune cu poliția și încrederea în acest serviciu generează niveluri mai ridicate de raportare a infracțiunilor.

Experiențele minorităților din UE legate de practicile polițienești

[EU-MIDIS](#), primul sondaj desfășurat la nivelul UE în rândul grupurilor de imigranți și minorități etnice cu privire la experiențele lor în materie de discriminare și victimizare infracțională în viața de zi cu zi, arată că:

- Minoritățile au fost oprite de poliție mai des decât membrii grupurilor majoritare care locuiesc în aceleași cartiere în Belgia, Germania, Grecia, Spania, Franța și Ungaria. Această situație nu este valabilă în Republica Slovacă, Bulgaria, Italia sau România.

Figura 1
Persoane oprite de poliție în ultimele 12 luni (%) (din totalul respondenților)

(Notă: au fost realizate comparații între opririle efectuate de poliție vizând populațiile minoritare și majoritare în doar 10 din cele 27 de state membre ale UE)

Abrevierile țărilor

BE = Belgia, BG = Bulgaria, DE = Germania, EL = Grecia, ES = Spania, FR = Franța, IT = Italia, HU = Ungaria, RO = România, SK = Republica Slovacă.

- Unele grupuri minoritare sunt îndeosebi vizate de poliție – de exemplu, în Grecia, respondenții de etnie romă care au fost opriți de poliție au înregistrat în medie aproape 6 acțiuni de oprire într-o perioadă de 12 luni.

- Respondenții aparținând populației majoritare sunt de părere că poliția are o atitudine respectuoasă pe parcursul efectuării opririlor, în timp ce mai mulți respondenți minoritari afirmă că poliția afișează un comportament lipsit de respect.

De exemplu, în Belgia, 85% din respondenții aparținând populației majoritare au considerat că poliția a arătat respect față de aceștia în timpul ultimei opriri efectuate de poliție, față de 42% din respondenții originari din Africa de Nord și 55% din respondenții de origine turcă.

- Membrii grupurilor minoritare care consideră că au fost opriți de poliție din cauza etniei sau statutului lor de imigrant au un nivel mai scăzut de încredere în poliție decât minoritățile care au fost oprite și au considerat că oprirea nu are legătură cu statutul lor de minoritar.
- Fiecare a doua persoană aparținând minorităților, victimă a unui atac, a unei amenințări sau a unui act de hărțuire gravă a afirmat că nu a raportat aceste incidente poliției deoarece nu avea încrederea că poliția ar lua măsuri în acest sens.

Context

Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) a publicat două rapoarte privind acțiunile de oprire efectuate de poliție și minoritățile:

- **Raportul EU-MIDIS Date în obiectiv: Opririle efectuate de poliție și minoritățile** (octombrie 2010)
- **Ghid pentru înțelegerea și prevenirea creării profilurilor etnice discriminatorii** (octombrie 2010)

FRA a intervievat 23 500 de respondenți imigranți și membri ai minorităților etnice în interviuri de tip chestionar „față în față” în toate cele 27 de state membre ale UE pe parcursul anului 2008. Alte 5 000 de persoane din rândul populației majoritare care locuiesc în aceleași zone cu minoritățile au fost intervievate în Belgia, Bulgaria, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Italia, România, Republica Slovacă și Spania pentru a permite compararea rezultatelor cheie.

Principalele rezultate EU-MIDIS sunt disponibile la www.fra.europa.eu